

SERRA D'OR

octubre 1969

Joan
Oliver,
70
anys
de
joventut

---

enquesta: la generació de la t.v.

sica, més concreció en la ràbia, nova poesia. Però els és difícil de mantenir-se i d'avançar. No hi ha públic per a tots. Un artista sense públic, què esdevé? A casa nostra encara no hi ha una renda *per capita* suficient perquè els cantants, els músics i els poetes puguin viure de llur treball. Ni llibres, ni discos ni concerts no són articles de consum a l'abast de les masses. La solució no pot consistir a cantar de franc, i el mecenatge modern és més humiliant que mai. Un intent de solució foren els recitals col·lectius, amb tots els interès, sense excepcions.

Ah, les excepcions!... Hi ha capelletes, incompatibilitats, conspiracions de tertúlia, discriminacions... Campi qui pugui! A pujar com sigui! A obrir-se camí a cops de colze, en català o en finlandès. La qüestió és «fer peles». «En Daixonses és un venut»... «En Dallonses és un besunya que es fa la víctima perquè no té fusta»... «La Tal ha desertat»... «La Tal Altra ha fet traïció»...

Aquestes són les coses que hom diu dins el món de la nova cançó. Així comencen les guerres fratricides! És que no tenim remei? Qui són «els impurs» i qui són «els purs»? Els qui ja no tenim vint anys, ni quaranta, sabem que fàcil és de caure encara que anem amb la més gran bona fe. Si comencem dubtant d'aquesta bona fe dels nois i de les noies d'ara, podrem fer, i dir, atzagaiades. Si els més compromesos amb una certa idea del món continuen discriminats als *mass media*, tota la nova cançó en sofrirà perquè li mancarà l'èmpenta que dona la protesta i la impugnació. Això ho han de comprendre i tenir present els cantants més «neutrals». D'altra banda, si aquells s'aïllen per intransigència, també hi perdran. El futur de la nova cançó és la pinya que uns i altres siguin capaços de formar. La nova cançó ja és cultura catalana viva; ja pot proposar-se anar més enllà, i no solament en català. Si es tancava en la sola expressió vernacle deixaria d'ésser contemporània en una Espanya com la d'ara.

Acabar amb les capelletes, rebutjar les etiquetes pejoratives: això s'imposa. Fer pinya tot conservant i desenvolupant les individualitats, els estils i els gustos. Només així la nova cançó podrà enderrocar els «imponderables» que li fan mal, àdhuc mentre semblen «protegir» o «promoure» aquest o aquell altre. Cal treure la nova cançó dels salons del «Ritz». No hi ha de fer res entre aquells daurats i aquells velluts. Cal retornar-la al barri, a la platja, a l'amfiteatre, a l'estadi, a la festa major. Cal dur-la a la fàbrica.

No és morta, sinó encallada. Desencallam-la tot desencallant-nos. I fem-ho amb «la cara al vent, el cor al vent, les mans al vent, els ulls al vent, al vent del món». — TERESA P. BERTRAN.

**DON QUIXOT
DE LA MANXA**
ara en català!
EDITORIAL TARRACO SA
demaneu-lo al vostre llibreter

RESTRICCIONS MENTALS

ABUNDANCIA DE SOCIALISMES

El mot ha esdevingut gairebé màgic, i tothom tendeix a emparar-se'n. O, si no tothom, almenys molta gent, i molt diversa. Pareu l'orella a l'aula o a la cafeteria, obriu les planes del vostre diari habitual, examineu discursos, notícies i poemes, i us fa la impressió que la unanimitat s'hi coagula d'una manera afabilíssima. Es tracta d'una impressió equivocada, és clar; però no podeu evitar-la. Certament, no sempre us parlen de «socialisme». Hi ha persones que es limiten a manifestar-se partidàries de «socialitzar» coses — banca, medicina, una indústria, el que sigui —, i el fet de preferir el verb al substantiu potser ja denota un punt de cautela ben estimable. Tant se val, tanmateix. La situació que se'n deriva és bastant estranya: confusió. Ho advertim a casa nostra i a fora. I, en concret, em refereixo a la majoria dels països no oficialment socialistes. És al món capitalista — neocapitalista o paleocapitalista — on creixen i es multipliquen les alegries socialistoïdes. Un altre aclariment, però: descarto d'aquestes reflexions el socialisme de debò, vull dir, el programa proletari. L'efervescència discutible es produeix, precisament, al marge dels interessos directes de la classe obrera. Veiem participar-hi coronels, tecnòcrates, bisbes, escriptors, catedràtics d'economia, fins i tot algun burgès «dinàmic»... No solen coincidir en les motivacions, ben sovint: els uns, s'hi inclinen per estímuls ètics; d'altres, per oportunisme demagògic; d'altres encara, per raons d'eficàcia material. En tots els casos, sens dubte, hi ha una resolució «contra» la propietat privada, i això en seria la patent «socialista». De fet, és un «contra» més aviat parcial. Les operacions que s'hi proposen acostumen a ser segmentàries, i només en la mesura que resultin tècnicament imprescindibles. En el vocabulari administratiu, reben el nom de «nacionalitzacions», que sembla una mica menys equivocat, si no oblidem — i tant! — que l'arrel «nació» designa l'Estat i prou. I ací tenim parat el parany. Perquè l'Estat que nacionalitza un sector o altre de propietat privada continua sent l'Estat burgès. El tros de poder econòmic que passa de mans particulars a mans estatals, per tant, no canvia fonamentalment de consistència. O ben poc. Les nacionalitzacions que un dia realitzaren des del govern els laboristes britànics no han alterat gens les estructures últimes de la seva societat. «Nacionalitzar» no és «socialitzar». Pensem que, de tant en tant, la «nacionalització» constitueix un instrument típic

de les burgesies inquietes, quan han de remoure obstacles difícils. Els serveix, de vegades, per a destruir la força dels grans terratinents feudals, a través de «reformes agràries» més o menys serioses; l'aprofiten per a lliberar-se de l'imperialisme estranger, com és quan expropien les clàssiques «companyies» mineres, petrolíferes, industrials, etc., que detenen els recursos indígenes bàsics; o bé l'utilitzen per a transferir a l'erari públic les pèrdues d'algun gros negoci necessari. La grotesca propensió a qualificar de «socialistes» determinats règims autoritaris d'Àfrica o algun **pronunciamiento** militar sud-americà procedeix d'un quid-proquò inadmissible. Ni Nasser, ni Burgiba, ni Bumedien, no representen cap temptativa autèntica de socialisme: les seves, són encara maniobres d'una burgesia postcolonial que no acaba de sortir del pas... D'altra banda, a Europa mateix, hem pogut veure com els moviments polítics de tipus feixista han esgrimit ara i adés consignes socialitzants: «nacional-socialisme» es deia, simptomàticament, el de Hitler. Hauria estat ridícul de prendre-ho al peu de la lletra. I encara avui sentim més d'una excitada al·legació a favor de «nacionalitzar la banca», i d'altres trucs similars, que tampoc no enganyen ningú. En realitat, l'evolució, o la creixent complexitat que va adquirint el capitalisme en les seves noves formes, provoca una profunda rectificació en els venerables principis de l'economia liberal. Creure, per exemple, que el neocapitalisme és encara una «economia liberal» seria una temeritat. La funció de l'Estat, la seva intervenció en la vida econòmica, és cada dia més important, més estesa, més subtil. En aparença, es diria que la propietat privada en pateix les conseqüències. No es pot negar, en efecte, que se li exigeixen «sacrificis». Però això no té res a veure amb el socialisme. El concepte romà, o — si es vol — napoleònic, de la propietat queda fora de joc, sí. De tota manera, la propietat privada no perd posicions: les que sembla perdre no són sinó reajustaments i reforços... En aquest context general, les fórmules d'affirmació socialista corren permanentment el perill de diluir-se en el buit. No és una casualitat que els vells partits que s'hi abanderaven hagin entrat en crisi al mateix temps que es desencadena l'epidèmia de socialistes «segmentaris». Tot esdevé ambigu, o tèrbol, per aquest cantó. Però, si més no de cara a les interpretacions i a la nitidesa de les polèmiques, bé convindria que fóssim més prudents en l'ús de la terminologia... — JOAN FUSTER.